

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาการจัดการมูลฝอยชุมชนและสภาพปัญหาของการจัดการมูลฝอยชุมชนของเมืองพัทยา แนวคิดทางกฎหมายในการจัดการมูลฝอยชุมชน หลักเกณฑ์ทางกฎหมาย ระเบียบปฏิบัติ และมาตรการทางกฎหมายในการจัดการมูลฝอยชุมชนของเมืองพัทยา ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในการใช้กฎหมายเหล่านั้น ซึ่งความหมายของมูลฝอยชุมชนที่กล่าวในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ หมายความว่า ขยะมูลฝอยชุมชนที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน เช่น บ้านพักอาศัย ธุรกิจร้านค้า สถานประกอบการ สถานบริการ ตลาดสด อาคารหรือสถานที่ใดในเขตเมืองพัทยา อันได้แก่ มูลฝอยย่อยสลาย มูลฝอยที่ยังใช้ได้ (รีไซเคิล) และมูลฝอยทั่วไป แต่ไม่รวมถึงมูลฝอยติดเชื้อและของเสียอันตราย

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจุบันมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการมูลฝอยชุมชนของเมืองพัทยายู่แล้วหลายฉบับ ได้แก่ พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. 2542 พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 กฎกระทรวงว่าด้วยอัตราค่าธรรมเนียมการให้บริการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย และอัตราค่าธรรมเนียมอื่น ๆ พ.ศ. 2545 และข้อบัญญัติเมืองพัทยา เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. 2544 ซึ่งเป็นกฎหมายท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการจัดการมูลฝอยชุมชนของเมืองพัทยา

แต่อย่างไรก็ตาม กฎหมายที่กล่าวมาข้างต้นโดยเฉพาะกฎหมายท้องถิ่นของเมืองพัทยามีประสิทธิภาพไม่เพียงพอที่จะจัดการปัญหาปริมาณมูลฝอยชุมชนของเมืองพัทยาที่จะนำไปกำจัดทิ้งซึ่งมีจำนวนมาก เนื่องจากกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ไม่ได้กำหนดให้มีการคัดแยกมูลฝอยอันเป็นวิธีการจัดการมูลฝอยที่ทำให้เกิดการนำมูลฝอยไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และช่วยลดปริมาณมูลฝอยก่อนจะนำไปกำจัด และไม่ได้กำหนดให้มีการนำมูลฝอยที่ยังใช้ได้ (รีไซเคิล) ที่ถูกคัดแยกออกจากมูลฝอยประเภทอื่นนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ อีกทั้งกฎหมายดังกล่าวกำหนดวิธีปฏิบัติในการจัดการมูลฝอยชุมชนสำหรับหน่วยงานที่รับผิดชอบไว้ไม่เพียงพอ จึงทำให้ต้องมีการนำหลักเกณฑ์ทางวิชาการในการจัดการมูลฝอยชุมชนซึ่งไม่มีสภาพบังคับให้หน่วยงานที่รับผิดชอบจะต้องปฏิบัติตามมาใช้ ส่งผลให้ในบางกรณีการจัดการมูลฝอยชุมชนของเมืองพัทยาก็ไม่ถูกสุขลักษณะ นอกจากนี้ ค่าธรรมเนียมในการจัดการมูลฝอยชุมชนที่เรียกเก็บได้จากประชาชนในท้องถิ่นนั้นก็เพียงพอที่จะนำมาใช้ในการจัดการมูลฝอย จึงต้องมีการนำงบประมาณในด้านอื่นมาใช้ในการจัดการมูลฝอยด้วย ซึ่งมีสาเหตุมาจากการที่เมืองพัทยาเรียกเก็บค่าธรรมเนียมในการจัดการมูลฝอยเฉพาะค่าธรรมเนียมในการเก็บขนมูลฝอยเท่านั้น ไม่ได้มี

การเรียกเก็บค่าธรรมเนียมในการกำจัดมูลฝอยด้วย และอัตราค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอยที่กำหนดไว้ท้ายข้อบัญญัติเมืองพัทยา เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. 2544 กำหนดไว้ในอัตราที่ต่ำ และเมืองพัทยาไม่สามารถเรียกเก็บค่าธรรมเนียมเก็บและขนได้เกินกว่าที่กฎกระทรวงว่าด้วยอัตราค่าธรรมเนียมการให้บริการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย และอัตราค่าธรรมเนียมอื่น ๆ พ.ศ. 2545 กำหนดไว้ได้

จากปัญหาที่เกิดขึ้น ผู้เขียนขอเสนอแนะให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายที่มีอยู่แล้ว โดยนำเสนอให้แก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายท้องถิ่นของเมืองพัทยาที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการจัดการมูลฝอยชุมชน อันได้แก่ ข้อบัญญัติเมืองพัทยา เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. 2544 และให้นายกเมืองพัทยายกข้อบังคับเมืองพัทยา โดยอาศัยอำนาจตามในข้อ 17 แห่งข้อบัญญัติเมืองพัทยาดังกล่าว เพื่อให้มีการนำหลักเกณฑ์ทางวิชาการที่ใช้ในการจัดการมูลฝอยชุมชนมาบัญญัติไว้ให้เป็นกฎหมายและระเบียบปฏิบัติสำหรับใช้ในการจัดการมูลฝอยชุมชน โดยเฉพาะระบบการคัดแยกมูลฝอยในขั้นตอนการกักเก็บมูลฝอย และขนส่งมูลฝอย และนำเสนอแนวทางปฏิบัติในการจัดการมูลฝอยที่ยังใช้ได้ (รีไซเคิล) ภายหลังจากที่ถูกคัดแยกออกจากมูลฝอยประเภทอื่นแล้ว นอกจากนี้ผู้เขียนยังได้นำเสนอให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมบัญชีอัตราค่าธรรมเนียมเก็บขนสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. 2544 ท้ายข้อบัญญัติเมืองพัทยา เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. 2544 ให้เมืองพัทยาเรียกเก็บค่าธรรมเนียมสูงขึ้น โดยให้นำค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในการกำจัดมูลฝอยซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการจัดการมูลฝอยชุมชนมาคิดคำนวณรวมด้วย เพื่อให้เมืองพัทยาสามารถเรียกเก็บค่าธรรมเนียมในการจัดการมูลฝอยเพิ่มขึ้นภายใต้กฎกระทรวงว่าด้วยอัตราค่าธรรมเนียมการให้บริการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย และอัตราค่าธรรมเนียมอื่น ๆ พ.ศ. 2545 ที่ปัจจุบันใช้บังคับอยู่